Europaparlamentet
2019-2024

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

2023/0334(NLE)

14.2.2024

***

FÖRSLAG TILL REKOMMENDATION

om utkastet till rådets beslut om ingående, på unionens vägnar, av avtalet mellan Europeiska unionen och Furstendömet Liechtenstein om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, för perioden 2021–2027
(13936/2023 – C9-0462/2023 – 2023/0334(NLE))

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

Föredragande: Paulo Rangel

Teckenförklaring

*	Samrådsförfarande
***	Godkännandeförfarande
***I	Ordinarie lagstiftningsförfarande (första behandlingen)
***II	Ordinarie lagstiftningsförfarande (andra behandlingen)
***III	Ordinarie lagstiftningsförfarande (tredje behandlingen)

(Det angivna förfarandet baseras på den rättsliga grund som angetts i förslaget till akt.)

INNEHÅLL

Sida

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION.....5

MOTIVERING 6

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

om utkastet till rådets beslut om ingående, på unionens vägnar, av avtalet mellan Europeiska unionen och Furstendömet Liechtenstein om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, för perioden 2021–2027 (13936/2023 – C9-0462/2023 – 2023/0334(NLE))

(Godkännande)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av utkastet till rådets beslut (13936/2023),

– med beaktande av utkastet till avtal mellan Europeiska unionen och Furstendömet Liechtenstein om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av fonden för integrerad gränsförvaltning (13935/2023)[1],

– med beaktande av den begäran om godkännande som rådet har lagt fram i enlighet med artikel 77.2, artikel 218.6 andra stycket a och 218.7 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (C9-0462/2023),

– med beaktande av artikel 105.1 och 105.4 samt artikel 114.7 i arbetsordningen,

– med beaktande av rekommendationen från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (A9-0000/2024).

1. Europaparlamentet godkänner att avtalet ingås.

2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet och kommissionen samt till regeringarna och parlamenten i medlemsstaterna och i Furstendömet Liechtenstein.

[1] EUT L, 2024/200, 04.1.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/agree_internation/2024/200/oj?locale=sv#

MOTIVERING

a. Allmän bakgrund

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1148 om inrättande av instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik för perioden 2021–2027 antogs den 7 juli 2021.

Syftet med förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik är att tillhandahålla ekonomiskt stöd till de (medlems)stater som tillämpar Schengenregelverkets bestämmelser om yttre gränser. Den utgör en utveckling av Schengenregelverket som de länder som är associerade till Schengenregelverkets genomförande, tillämpning och vidareutveckling (Schengenassocierade länder eller associerade länder) deltar i.

Furstendömet Liechtenstein anmälde den 18 augusti 2021 sitt beslut att godta innehållet i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik och genomföra det i sin interna rättsordning.

I artikel 7.6 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik föreskrivs att ”arrangemang” bör utarbetas för att ange arten av och formerna för deltagandet i instrumentet för de länder som är associerade till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, i enlighet med de relevanta bestämmelserna i deras respektive associeringsavtal. Dessa arrangemang ska utformas som avtal mellan unionen och de Schengenassocierade länderna i enlighet med artikel 216 i EUF-fördraget.

Den 21 februari 2022 bemyndigade rådet kommissionen att inleda förhandlingar[1] med Island, Konungariket Norge, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om arrangemangen för dessa länders ekonomiska bidrag och de kompletterande regler som krävs för deras deltagande i instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik för perioden 2021–2027, inbegripet bestämmelser som säkerställer skyddet av unionens ekonomiska intressen och revisionsrättens revisionsbefogenheter, vilka ska ingås i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1148[2]. Förhandlingarna med Furstendömet Liechtenstein avslutades framgångsrikt med att avtalet paraferades den 16 juni 2023.

Den 29 september 2023 lade kommissionen fram ett utkast till rådets beslut om ingående på unionens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen och Furstendömet Liechtenstein om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och

[1] Rådets beslut (EU) 2022/442 av den 21 februari 2022 om bemyndigande att inleda förhandlingar med Island, Konungariket Norge, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein i syfte att ingå avtal mellan Europeiska unionen och dessa länder om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning (EUT L 90, 18.3.2022, s. 116).

[2] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1148 av den 7 juli 2021 om inrättande, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, av instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 251, 15.7.2021, s. 48).

viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning.

Den 13 november 2023 antog rådet ett beslut om undertecknande på unionens vägnar och provisorisk tillämpning av avtalet mellan Europeiska unionen och Furstendömet Liechtenstein om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, för perioden 2021–2027. Avtalet undertecknades den 28 november 2023 i Bryssel.

Den 4 december 2023 uppmanade rådet Europaparlamentet att ge sitt samtycke till utkastet till rådets beslut om ingående av ovan nämnda avtal.

b. Föredragandens ståndpunkt

Instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av för Fonden för integrerad gränsförvaltning, utgör ett särskilt instrument inom ramen för Schengenregelverket som utformats för att säkerställa en stark och effektiv europeisk integrerad gränsförvaltning vid de yttre gränserna, samtidigt som den fria rörligheten för personer säkerställs, i full överensstämmelse med medlemsstaternas och de associerade ländernas åtaganden avseende grundläggande rättigheter, samt för att stödja en enhetlig tillämpning av den gemensamma viseringspolitiken och därigenom bidra till att garantera en hög säkerhetsnivå i medlemsstaterna och de associerade länderna och stärka Schengenområdets övergripande funktion.

Föredraganden håller med om att instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik gör det möjligt att genomföra åtgärder inom ramen för delad, direkt och indirekt förvaltning, och avtalet bör därför säkerställa genomförande med någon av dessa metoder i Furstendömet Liechtenstein i enlighet med unionens principer och bestämmelser om ekonomisk förvaltning och kontroll.

Med tanke på Schengenregelverkets särskilda karaktär och vikten av att det tillämpas på ett enhetligt sätt för Schengenområdets integritet anser föredraganden också att alla regler som är tillämpliga på förvaltningen av programmen bör gälla för Furstendömet Liechtenstein på samma sätt som för medlemsstaterna.

Föredraganden anser att ingåendet av formella, rättsligt bindande avtal inom ramen för samarbete med associerade länder, i motsats till andra slags överenskommelser, är avgörande för att säkerställa insyn, offentlig granskning och demokratisk tillsyn. Detta är särskilt viktigt när det gäller användningen av EU:s budget.

Dessutom bör andra särskilda bestämmelser följas. Enligt Schengenassocieringsavtalen måste Furstendömet Liechtenstein fullt ut acceptera unionens åtgärder, däribland förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som utvecklar eller bygger på Schengenregelverket, samt vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av sådana bestämmelser av relevans för den ekonomiska förvaltningen och kontrollen som fastställs i EUF-fördraget eller i unionslagstiftning med rättslig grund i EUF-fördraget.

Genom avtalen införs också särskilda mekanismer för snabba anpassningar av avtalet med

Furstendömet Liechtenstein i händelse av ändringar av central unionslagstiftning som är relevant för genomförandet, såsom budgetförordningen och förordningen om gemensamma bestämmelser. Avtalet säkerställer också att halvtidsöversynen av instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik tar hänsyn till de Schengenassocierade ländernas försenade deltagande.

När det gäller kontroller av budgetens genomförande och övriga ekonomiska kontroller är medlemsstaterna dessutom bundna av horisontella skyldigheter (t.ex. i fråga om befogenheterna för revisionsrätten, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf), Eppo och kommissionen) som härleds antingen direkt ur fördraget eller ur unionens sekundärlagstiftning, inklusive förordningen om gemensamma bestämmelser enligt ovan. Dessa skyldigheter är automatiskt tillämpliga på medlemsstaterna och fastställs därför inte i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik. Följaktligen måste dessa skyldigheter utvidgas till att omfatta Furstendömet Liechtenstein genom det berörda avtalet.

Slutligen innehåller avtalet även en bestämmelse om EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias).

Sammanfattningsvis anser föredraganden att det är lämpligt att upprätta ett avtal om fastställande av de kompletterande regler som är nödvändiga för Furstendömet Liechtensteins deltagande i instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning för programperioden 2021–2027, i enlighet med artikel 7.6 i förordning (EU) 2021/1148 (förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik).

Mot bakgrund av ovanstående rekommenderar föredraganden att parlamentet godkänner utkastet till rådets beslut och uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.